

SZKOLENIE PRACOWNIKÓW NARAŻONYCH NA SZKODLIWE CZYNNIKI CHEMICZNE

Informowanie pracowników

Pracodawca ma obowiązek poinformowania pracowników o możliwości powstania nieprzewidzianych sytuacji, podczas których mogą wystąpić poważne zagrożenia dla ich zdrowia lub życia.

W szczególności informacje takie dotyczą występowania w środowisku pracy czynników stwarzających niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pracowników (§ 102 ust. 1 ropbhp).

Substancje i preparaty chemiczne zaliczane do niebezpiecznych

Prace z użyciem substancji i materiałów chemicznych sklasyfikowanych jako niebezpieczne zaliczane są do prac szczególnie niebezpiecznych, jako prace przy użyciu materiałów niebezpiecznych.

Substancjami i preparatami niebezpiecznymi są substancje i preparaty zaklasyfikowane do co najmniej do jednej z następujących kategorii:

→ o właściwościach wybuchowych,	→ żrące,
→ o właściwościach utleniających,	→ drażniące,
→ skrajnie łatwo palne,	→ uczulające,
→ wysoce łatwo palne,	→ rakotwórcze,
→ łatwo palne,	→ mutagenne,
→ bardzo toksyczne,	→ działające szkodliwie na rozrodczość,
→ toksyczne,	→ niebezpieczne dla środowiska.
→ szkodliwe,	

Właściwości czynników chemicznych

Wyróżnić możemy chemikalia o właściwościach:

żrących

toksycznych

rakotwórczych

utleniających

drażniących

uczulających

palnych

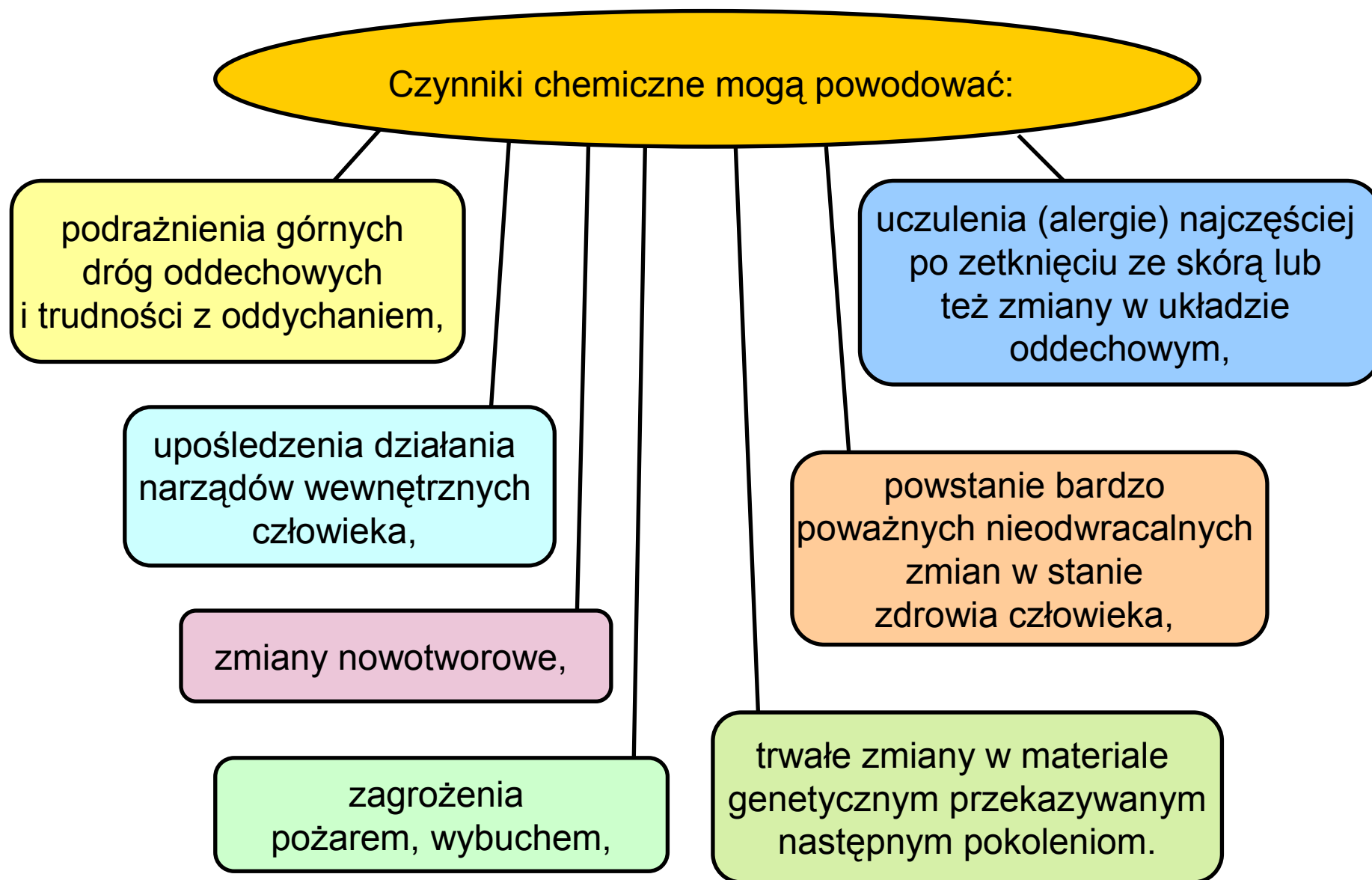
szkodliwych

mutagennych

wybuchowych

Z uwagi na te właściwości chemikalia mogą powodować różne zagrożenia.

Zagrożenia ze strony czynników chemicznych

Drogi narażenia

Istnieje możliwość narażenia pracownika na czynniki chemiczne przez:

układ oddechowy
– drogą inhalacyjną (powietrzną) –
przez wdychanie par, gazów,
dymów, aerozoli i pyłów,

układ pokarmowy
– drogą pokarmową –
najczęściej pośrednio przez
niesione ręko ma pożywienie,
w czasie picia napojów lub palenia papierosów,

skórę
– przez kontakt skóry i błon śluzowych
(nosa, oczu) z czynnikami chemicznymi.

Składowanie i stosowanie materiałów niebezpiecznych

Sposób składowania i stosowania materiałów niebezpiecznych powinien zapewniać:

zachowanie temperatur, wilgotności i ochrony przed nasłonecznieniem stosownie do rodzaju materiałów niebezpiecznych i ich właściwości;

przestrzeganie ograniczeń dotyczących wspólnego składowania i stosowania materiałów;

ograniczenie ilości jednocześnie składowanych materiałów do ilości dopuszczalnej dla danego materiału i danego pomieszczenia;

przestrzeganie zasad rotacji z zachowaniem dopuszczalnego czasu składowania poszczególnych materiałów;

zachowanie dodatkowych wymagań specyficznych dla składowania materiałów i ich stosowania;

rozmieszczenie materiałów w sposób umożliwiający prowadzenie kontroli składowania i składowanych materiałów.

Zasady przy magazynowaniu

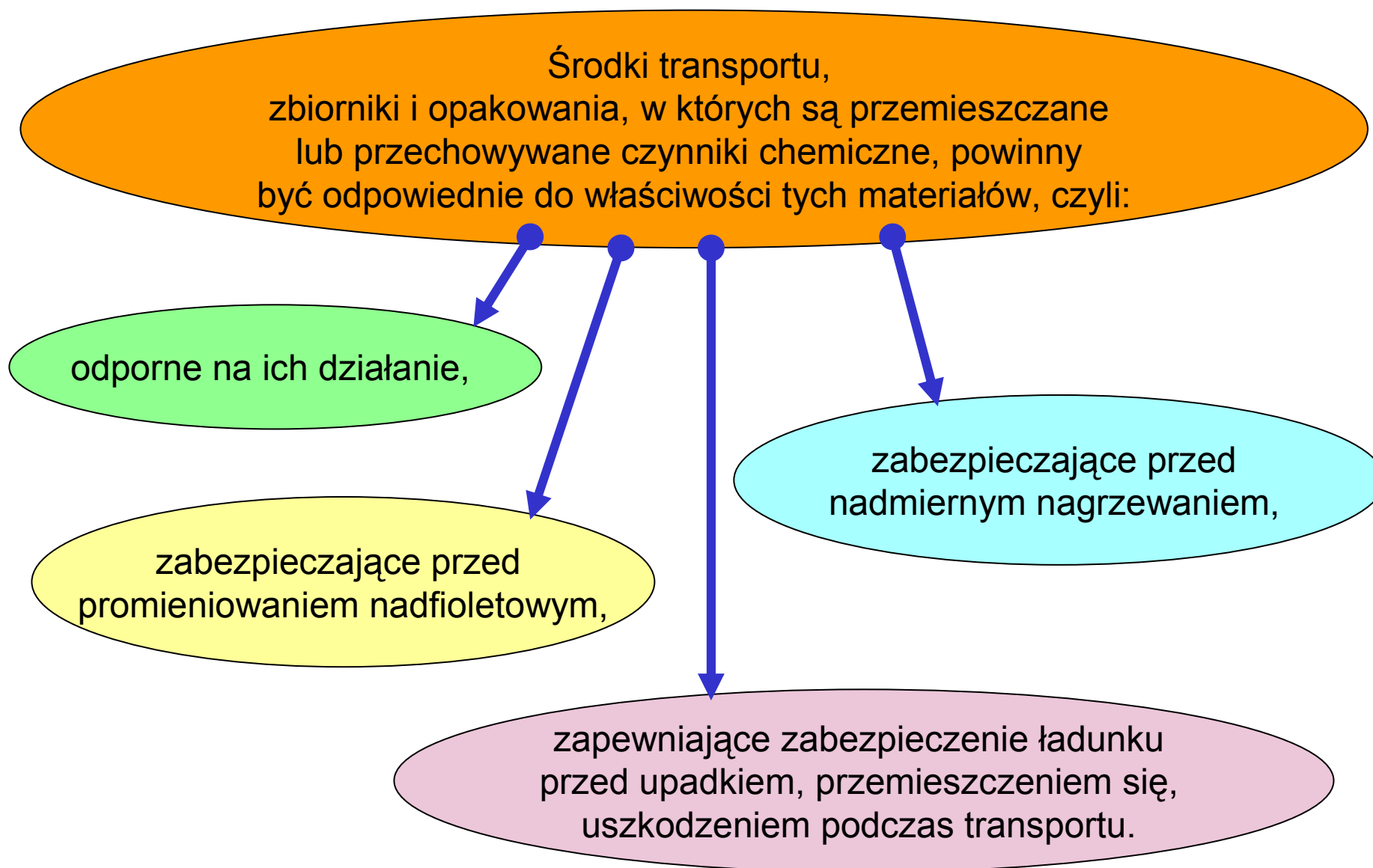
Czynniki chemiczne należy magazynować:

- w wyznaczonych i oznakowanych miejscach,
- zgodnie z prowadzonym w zakładzie rejestrem i jeżeli to możliwe,
- w oryginalnych pojemnikach lub opakowaniach.

Czynników chemicznych **nie należy**:

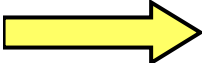
- magazynować na stanowiskach pracy,
w pomieszczeniach socjalnych, higienicznosanitarnych,
punktach pierwszej pomocy,
- przechowywać w pojemnikach (np. kanistry, butelki,
beczki), których wygląd lub oznaczenie mogłyby sugerować,
że zawierają środki spożywcze.

Transport wewnątrzzakładowy

Oznakowanie opakowań

Substancje i preparaty chemiczne należy przechowywać w oznakowanych opakowaniach umożliwiających ich identyfikację. Opakowania powinny być:

- jasno, czytelnie i zrozumiale opisane,
- oznakowane właściwie do zawartości,
- jeżeli oznakowanie jest nieaktualne lub nieczytelne, powinno być usunięte i zastąpione nowymi.

Niedopuszczalne jest stosowanie substancji i preparatów chemicznych nieoznakowanych w sposób widoczny, umożliwiający ich identyfikację.

Prace w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych

Bezpośrednio przed przystąpieniem do pracy
pracownicy powinni uzyskać informacje o:

zakresie pracy, jaką mają wykonać pracownicy,

rodzajach zagrożeń, jakie mogą wystąpić,

niezbędnych środkach ochrony zbiorowej i indywidualnej
oraz o sposobach ich stosowania,

sposobie sygnalizacji między pracującymi wewnątrz zbiornika
a asekurującymi ich na zewnątrz zbiornika,

postępowaniu w razie wystąpienia zagrożenia.

Środki ochrony zbiorowej

Jednym z podstawowych środków ochrony zbiorowej jest sprawny system wentylacji.

Rodzaj wentylacji powinien być dobrany do właściwości danej substancji czy preparatu oraz rodzaju procesu technologicznego lub procesu pracy.

Jeżeli w procesie pracy występują w danym pomieszczeniu substancje lotne cięższe od powietrza, system wentylacji powinien przewidywać wentylację odciągową zamontowaną przy podłodze.

Wśród środków ochrony zbiorowej można wskazać zapewnienie bezpiecznych warunków odkażania, czyszczenia poprzez stosowanie np. kabin odkażających lub czyszczących.

Środki ochrony indywidualnej

Pracowników narażonych na czynniki chemiczne należy wyposażyć w środki ochrony indywidualnej, w postaci:

- ✓ odzieży ochronnej;
- ✓ ochrony rąk
– rękawice ochronne;
- ✓ ochrony układu oddechowego,
np. maski z pochłaniaczem;
- ✓ ochrony oczu,
np. gogle;
- ✓ obuwia ochronnego.

Natryski ratunkowe

Jeżeli podczas procesów pracy występuje niebezpieczeństwo

- oblania pracowników środkami żrącymi lub
- zapalenia odzieży na pracowniku

– nie dalej niż 20 m w linii poziomej od stanowisk,
na których wykonywane są te procesy, powinny być zainstalowane
natryski do obmycia całego ciała
oraz oddzielne natryski (prysznice) do przemywania oczu.

Natryski te powinny:

- ☐ umożliwiać ich natychmiastowe uruchomienie samoczynne lub w inny sposób;
- ☐ być zasilane wodą nieogrzewaną i działać niezawodnie bez względu na warunki atmosferyczne.

Informacja o ryzyku zawodowym

Dokument potwierdzający przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego w narażeniu na chemikalia powinien uwzględniać w szczególności:

informowanie i szkolenie pracowników na temat np.:

stosowanych maszyn, narzędzi i materiałów,

wykonywanych zadań,

występujących na stanowisku niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych czynników środowiska pracy,

stosowanych środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,

osób pracujących na tym stanowisku;

wyniki przeprowadzonej oceny ryzyka zawodowego dla każdego z czynników środowiska pracy oraz niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko;

datę przeprowadzonej oceny;

osoby dokonujące oceny.

Informacje o ryzyku zawodowym cd.

W ocenie ryzyka zawodowego, dotyczącego narażenia na chemikalia, należy również uwzględnić:

niebezpieczne właściwości czynnika chemicznego;

rodzaj, poziom i czas trwania narażenia;

wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy, jeżeli zostały ustalone;

wartości dopuszczalnych stężeń w materiale biologicznym, jeżeli zostały ustalone;

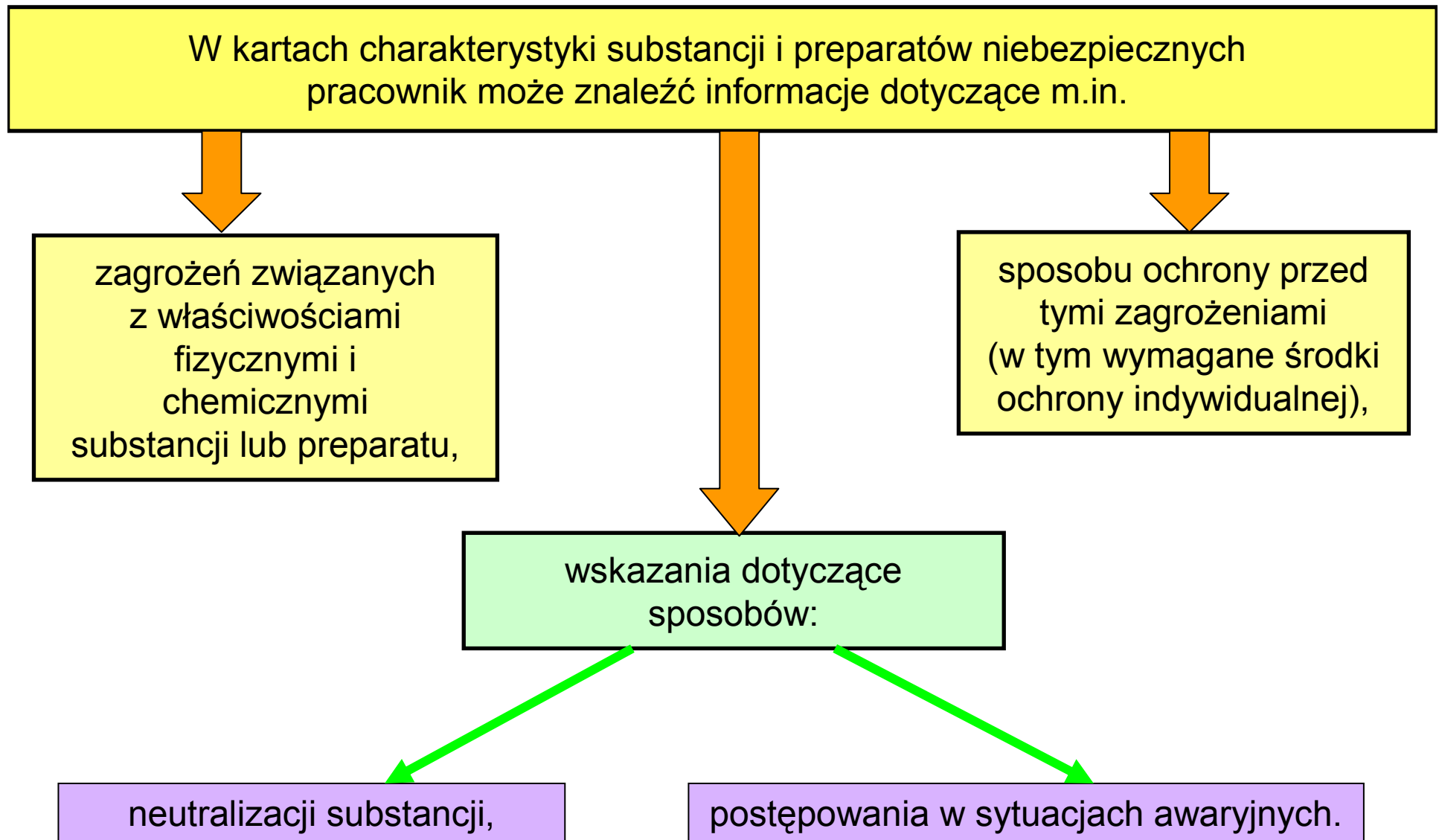
efekty działań zapobiegawczych;

otrzymane od dostawcy informacje dotyczące zagrożenia czynnikiem chemicznym oraz zaleceń jego bezpiecznego stosowania;

wyniki oceny stanu zdrowia pracowników, jeżeli została przeprowadzona;

warunki pracy przy użytkowaniu czynników chemicznych, z uwzględnieniem ilości tych czynników.

Obowiązek szkolenia pracowników

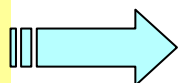

Konsultacje z pracownikami

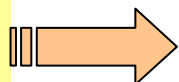
Wśród obowiązków pracodawcy jest również konsultowanie z pracownikami lub ich przedstawicielami działań w zakresie bhp.

Konsultacjom tym powinny podlegać:

zmiany w organizacji pracy i w wyposażeniu stanowisk pracy,

wprowadzenie nowych procesów technologicznych,

wprowadzenie nowych substancji i preparatów chemicznych.

jeżeli mogą one stwarzać zagrożenia dla zdrowia lub życia pracowników.

Pracodawca powinien także konsultować przydzielanie pracownikom środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.